

Controleplan 2023

Rapport voor Provinciale Staten

Provincie Flevoland

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Scope van de opdracht

Story of the audit

Jaarverslag

Bijlagen

Ernst & Young Accountants LLP
Leonard Springerlaan 17
9727 KB Groningen, Netherlands
Postbus 997
9700 AZ Groningen, Netherlands

Tel: +31 88 407 10 00
Fax: +31 88 407 25 05
ey.com

VERTROUWELIJK

Provinciale Staten van de Provincie Flevoland
T.a.v. mevrouw A. Kost, Statengriffier
Postbus 55
8290 AB LELYSTAD

Groningen, 25 januari 2024

REQ6827318/LdV/nh

Controleplan 2023

Geachte leden van Provinciale Staten,

Bij deze bieden wij u ons controleplan van de provincie Flevoland voor boekjaar 2023 aan.

De controle is erop gericht een oordeel te geven over de jaarrekening 2023.

Wij hebben onze werkzaamheden afgestemd op de bedrijfsrisico's van provincie Flevoland en maken een evaluatie van de risico's die van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening.

De hoofdlijnen van deze risicoanalyse en een samenvatting van de geplande werkzaamheden zijn in dit controleplan opgenomen.

Tijdens de vergadering van de Commissie Planning & Control op woensdag 22 november 2023 hebben wij het controleplan met u besproken.

Wij danken u voor het in EY gestelde vertrouwen en kijken uit naar een vervolg van onze plezierige samenwerking.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

L.M. de Vries MSc EMA RA

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Scope van de opdracht

Story of the audit

Jaarverslag

Bijlagen

Managementsamenvatting

Dit controleplan geeft inzicht in onze controlestrategie, de risicoanalyse en de werkzaamheden die wij gepland hebben om uit te voeren met als doel een oordeel te geven over de jaarrekening 2023 van de provincie Flevoland. De belangrijkste uitgangspunten in onze controle zijn in deze managementsamenvatting opgenomen.

Scope en planning van de opdracht

- ▶ De reikwijdte van onze controle voor 2023 is het geven van een oordeel bij de getrouwheid van de jaarrekening van de provincie Flevoland, inclusief de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording van het college.
- ▶ Daarnaast omvat onze scope de controle van de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie van ontvangen specifieke uitkeringen en de controle van de verantwoording in het kader van de Wet normering topinkomens (WNT).
- ▶ De controle voor boekjaar 2023 is middels de overeenkomst Accountantsdiensten met u overeengekomen op 23 juni 2020. In september en oktober 2023 voeren wij onze tussentijdse werkzaamheden uit en in februari en maart 2024 onze jaareindewerkzaamheden. De planning is in meer detail uitgewerkt op [pagina 19](#).

Controlestrategie en risicoanalyse

- ▶ Wij hanteren een top down en risk based controleaanpak waarbij wij specifieke controlewerkzaamheden uitvoeren voor de hoge(re) risicogebieden met gerichte reacties op de geïdentificeerde risico's. De belangrijkste uitgangspunten van onze controleaanpak zijn op [pagina 8](#) en [9](#) weergegeven.
- ▶ In onze controle maken wij gebruik van data-analyse. De specifieke tools die wij inzetten zijn opgenomen op [pagina 7](#).
- ▶ Wij steunen in onze controle niet op uw IT-omgeving. Voor onze overwegingen verwijzen wij naar [pagina 12](#).
- ▶ Verder maken wij in het kader van onze controle (waaronder de rechtmatigheidsverantwoording) waar mogelijk gebruik van de door de provincie uitgevoerde verbijzonderde interne controle uitgevoerde werkzaamheden.
- ▶ Wij gaan na of de programmaverantwoording voldoet aan de voorschriften in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en of deze verenigbaar is met de jaarrekening.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Scope van de opdracht

Story of the audit

Jaarverslag

Bijlagen

Managementsamenvatting

Belangrijke aandachtspunten in 2023

- ▶ Implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording door het college met ingang van boekjaar 2023.
- ▶ Naleving van en toelichting op de WNT.
- ▶ Oneigenlijke beïnvloeding van het jaarrekeningresultaat door het college van Gedeputeerde Staten (verondersteld frauderisico op basis van de Nederlandse controlestandaarden).
- ▶ Waardering van Flevokust Haven.
- ▶ Waardering van de verstrekte leningen aan Energie Expertisecentrum Flevoland (EEF) en Groeifonds Flevoland.
- ▶ Juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van de SiSa-verantwoording.
- ▶ Onderbouwing en interne beheersing ten aanzien van de materiële vaste activa, inclusief toerekening aan investeringen en (meerjarige) onderhoudskosten op basis van de gehanteerde verdeelsleutels.
- ▶ Verantwoording van project Roggebot, inclusief de daaraan gerelateerde balansposten in de jaarrekening.
- ▶ Verantwoording en toelichting meerjarige projectsubsidies en de volledigheid van de daaraan gerelateerde niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen.
- ▶ Verantwoording van de investeringen ten aanzien van de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland.
- ▶ Volledigheid van de niet-jaarlijkse onderhoudsvoorzieningen.

Risico gebaseerde controleaanpak

Significante risico's/frauderisico's:

- ▶ Financiële rechtmatigheidsfouten boven de verantwoordingsgrens zijn niet toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording (significant risico).
- ▶ Oneigenlijke beïnvloeding van het jaarrekeningresultaat door het college van Gedeputeerde Staten (verondersteld frauderisico op basis van de Nederlandse controlestandaarden).
- ▶ Verantwoording van de bezoldiging van de topfunctionarissen in de WNT-verantwoording (als gevolg van lage controle- en goedkeuringstolerantie en de complexiteit van de geldende wet- en regelgeving).

De door ons geïdentificeerde fraude en significante risico's liggen in lijn met die van andere provincies.

Specifieke aandachtspunten controle:

- ▶ Juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van de SiSa-verantwoording.
- ▶ Waardering Flevokust Haven.
- ▶ Waardering van de verstrekte leningen aan Energie Expertisecentrum Flevoland (EEF) en Groeifonds Flevoland.
- ▶ Onderbouwing en interne beheersing van de materiële vaste activa, inclusief toereikende onderbouwing van de gehanteerde verdeelsleutels voor toerekening van lasten aan investeringen en onderhoudskosten.
- ▶ Verantwoording project Roggebot inclusief de daaraan gerelateerde balansposten in de jaarrekening.
- ▶ Verantwoording van de investeringen ten aanzien van de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland.
- ▶ Volledigheid van de onderhoudsvoorzieningen.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Scope van de opdracht

Story of the audit

Jaarverslag

Bijlagen

Managementsamenvatting

Ons controleproces

Jaarrekening:

- ▶ De goedkeuringstolerantie die wij bij de controle 2023 hanteren bedraagt op basis van de door u vastgestelde goedkeuringstoleranties op basis van de begroting 2023:
 - ▶ voor fouten 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves (€ 2.650.000);
 - ▶ voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief de toevoegingen aan de reserves (€ 7.950.000);
 - ▶ voor de controle van de SiSa-bijlagen en WNT-verantwoording gelden lagere goedkeuringstoleranties;
 - ▶ alle fouten boven 5% van de goedkeuringstolerantie voor fouten (€ 132.500) rapporteren wij aan het college van Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten.

Controlemethodiek en rapportage

- ▶ Verdere implementatie van data-analyse in onze controle, inclusief de toepassing van de subsidie-analyzer.
- ▶ Wij rapporteren in de boardletter ten behoeve van Provinciale Staten de uitkomsten van onze tussentijdse controle. Dit omvat onder meer onze observaties, bevindingen en aanbevelingen ten aanzien van de bedrijfsvoering van de provincie Flevoland alsmede relevante ontwikkelingen.
- ▶ De uitkomsten van onze jaareindecontrole rapporteren wij in ons accountantsverslag, inclusief onze bevindingen met betrekking tot de Speerpunten van Provinciale Staten.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Scope van de opdracht

Story of the audit

Jaarverslag

Bijlagen

Managementsamenvatting

Belangrijkste wijzigingen controleaanpak ten opzichte van vorig jaar – Implementatie rechtmatigheidsverantwoording

Met ingang van boekjaar 2023 legt het college van Gedeputeerde Staten in de jaarrekening 2023 verantwoording af over de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties. Hiervoor neemt het college een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening.

De rechtmatigheidsverantwoording maakt onderdeel uit van de jaarrekening, waarvan wij de getrouwheid controleren.

Als onderdeel van onze tussentijdse controle beoordelen wij de opzet en het bestaan van de tot op heden uitgevoerde interne controlemaatregelen met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording. Per jaareinde voeren wij onze gegevensgerichte controlewerkzaamheden met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording uit en daarbij stellen wij vast of de rechtmatigheidsverantwoording getrouw is opgesteld en voldoet aan de daaraan gestelde eisen. Alle fouten boven de verantwoordingsgrens dienen opgenomen te worden in de rechtmatigheidsverantwoording van het college. Fouten opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording hebben geen invloed op de strekking van de controleverklaring. Hierdoor kan het bijvoorbeeld voorkomen dat er omvangrijke rechtmatigheidsfouten opgenomen zijn in de rechtmatigheidsverantwoording van het college, terwijl de strekking van de controleverklaring toch goedkeurend is, omdat de omvangrijke rechtmatigheidsfouten getrouw opgenomen zijn in de rechtmatigheidsverantwoording.

In ons accountantsverslag rapporteren wij de uitkomsten van onze werkzaamheden met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Scope van de opdracht

Story of the audit

Jaarverslag

Bijlagen

Scope van de opdracht

Wettelijke controle van de jaarrekening

- ▶ Een oordeel geven, en verslag uitbrengen aan Provinciale Staten over de resultaten van onze controle van de getrouwheid van de jaarrekening 2023 van de provincie Flevoland, inclusief de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording van het college.
- ▶ Controle van de WNT-verantwoording op basis van het Controleprotocol WNT 2023.
- ▶ Controle van de SiSa-bijlage op basis van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2023 van het ministerie van BZK.
- ▶ Toetsen of het jaarverslag voldoet aan de wettelijke vereisten in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- ▶ Vaststellen of de jaarrekening verenigbaar is met het jaarverslag en deze in licht van de tijdens onze controle verkregen kennis en begrip van de provincie en haar omgeving geen materiële onjuistheden bevat.
- ▶ Opvolgen van de bevindingen van voorgaande jaren.

Speerpunten van Provinciale Staten

- ▶ Voorstel van de Commissie Planning & Control:
 - ▶ inventarisatie van noodzakelijke actualisatie financiële kaderstelling (bijvoorbeeld financiële verordening, treasury statuut, et cetera);
 - ▶ relatie tussen de paragraaf Verbonden partijen en de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing (zijn de risico's met betrekking tot verbonden partijen meegenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing);
 - ▶ aandachtspunten met betrekking tot de governance rond verbonden partijen.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Scope van de opdracht

Story of the audit

Controleaanpak

Frauderisico's en integriteit

IT audit

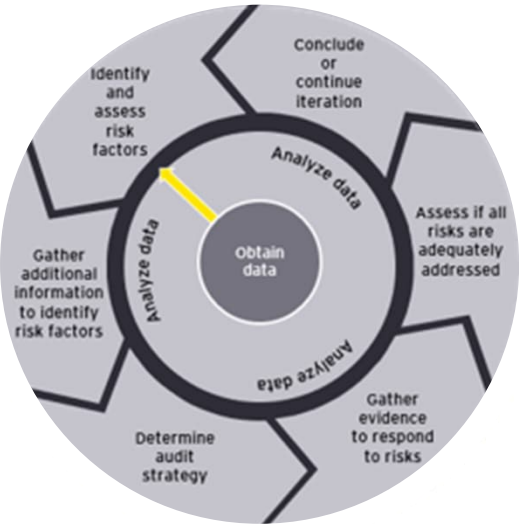
Materialiteit

Jaarverslag

Bijlagen

Controleaanpak: Een datagedreven audit

Met de implementatie van onze digital controlemethodologie hanteren wij een “data-first” aanpak om risico's te identificeren. Natuurlijk gebruiken wij ook nog steeds externe informatie, kennis van de provincie op basis van onze ervaringen uit de planningsfase, kennis van andere provincies en decentrale overheden, et cetera. Hiernaast zijn enkele (voorbeelden van) observaties vanuit de data in de financiële administratie van de provincie Flevoland weergegeven met een relatie tot de geïdentificeerde bedrijfsrisico's. Op de volgende pagina vertalen wij deze bedrijfsrisico's naar risico's met een impact op de jaarrekening.

Observaties vanuit de data provincie Flevoland	Bedrijfsrisico's
Voorbeeld: Wij constateren dat de financiële administratie niet tussentijds wordt afgesloten.	Voorbeeld: tussentijdse (verantwoordings)informatie is mogelijk minder betrouwbaar.
Voorbeeld: Op basis van de verkregen data constateren wij dat mutaties in de reserves vrijwel alleen in de jaarafsluiting worden geboekt.	Voorbeeld: mogelijk is er gedurende het jaar minder inzicht in de actuele stand van de reserves.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Scope van de opdracht

Story of the audit

Controleaanpak

Frauderisico's en integriteit

IT audit

Materialiteit

Jaarverslag

Bijlagen

Controleaanpak: Onze vertaling van de risico's vanuit de business naar onze controle

Onze risicoanalyse komt tot stand door de risico's van de provincie Flevoland inzichtelijk te maken op basis van onder meer externe informatie, kennis van de provincie op basis van onze ervaringen in voorgaande jaren, kennis van andere provincies en decentrale overheden, etc. Voor de belangrijkste risico's bepalen wij de (potentiële) impact op de financiële verslaggeving (kans en impact van een materiële fout (een fout groter dan de goedkeuringstolerantie) in de jaarrekening). Dit resulteert in significante risico's (hoge kans op een fout groter dan de goedkeuringstolerantie in de jaarrekening) en inherente risico's (lagere kans op een fout groter dan de goedkeuringstolerantie in de jaarrekening). Bij deze beoordeling wordt de interne beheersomgeving van de provincie Flevoland overigens buiten beschouwing gelaten; de beoordeling hiervan maakt onderdeel uit van onze werkzaamheden om de geïdentificeerde risico's in het kader van onze controle te adresseren.

Risico's provincie Flevoland	Impact op de jaarrekening	Weging kans	Weging impact	Significant of inherent risico?
Oneigenlijke beïnvloeding van het jaarrekeningresultaat door het college van Gedeputeerde Staten, met name gericht op de juistheid van de overlopende passiva en de voorzieningen	Getrouwheid			Significant (hoge kans en impact)
Financiële rechtmatigheidsfouten boven de verantwoordingsgrens zijn niet toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording (significant risico)	Rechtmatigheid			Significant (hoge kans en impact)
Verantwoording van de bezoldiging van de topfunctionarissen in de WNT-verantwoording	Getrouwheid			Significant (hoge kans en impact)
Onjuiste/onvolledige/onrechtmatige verantwoording van de bestedingen uit hoofde van de ontvangen specifieke uitkeringen in de SiSa-bijlage	Getrouwheid en rechtmatigheid			Inherent (lage/middel kans en/of impact)

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Scope van de opdracht

Story of the audit

Controleaanpak

Frauderisico's en integriteit

IT audit

Materialiteit

Jaarverslag

Bijlagen

Controleaanpak: Onze vertaling van de risico's vanuit de business naar onze controle (vervolg)

Risico's provincie Flevoland	Impact op de jaarrekening	Weging kans	Weging impact	Significant of inherent risico?
Waardering van de verstrekte leningen aan Energie Expertisecentrum Flevoland (EEF)	Getrouwheid en rechtmatigheid			Inherent (lage/middel kans en/of impact)
Waardering van de verstrekte lening aan Groeifonds Flevoland B.V.	Getrouwheid en rechtmatigheid			Inherent (lage/middel kans en/of impact)
Waardering Flevokust Haven	Getrouwheid en rechtmatigheid			Inherent (lage/middel kans en/of impact)

Impact verklaring met beperking rechtmatigheid op controle huidig jaar

Voorgaand jaar hebben wij een verklaring met beperking afgegeven voor wat betreft de rechtmatigheid. Deze beperking was het gevolg van rechtmatigheidsfouten met betrekking tot de inkopen en aanbestedingen. In de jaarrekening 2023 dient het college zelfstandig verantwoording af te leggen middels de rechtmatigheidsverantwoording. Dit betekent dat de provincie zelf de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties waaronder van de inkopen en aanbestedingen dient vast te stellen. Gegeven de geconstateerde fouten uit voorgaande jaren dient deze interne controle met verhoogde diepgang plaats te vinden. In aansluiting hierop zullen wij ook voor onze controle van de rechtmatigheidsverantwoording hier extra aandacht aan besteden.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Scope van de opdracht

Story of the audit

Controleaanpak

Frauderisico's en integriteit

IT audit

Materialiteit

Jaarverslag

Bijlagen

Controleaanpak: Speerpunten van Provinciale Staten

Provinciale Staten heeft de mogelijkheid ons aandachtspunten mee te geven in het kader van onze controle. Aan de specifieke onderwerpen die de Staten ons meegeven besteden wij in onze controle en rapportering meer aandacht dan noodzakelijk zou zijn voor onze reguliere jaarrekeningcontrole. Dit doen wij door het houden van interviews en het beoordelen van specifieke informatie. Uitgangspunt daarbij is een beoordeling op hoofdlijnen, zodat Provinciale Staten vanuit haar controlerende taak kan bepalen of nader onderzoek naar deze onderwerpen gewenst is.

Speerpunten voor de controle 2023 te bespreken op woensdag 22 november 2023 met de Commissie Planning & Control.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Scope van de opdracht

Story of the audit

Controleaanpak

Frauderisico's en integriteit

IT audit

Materialiteit

Jaarverslag

Bijlagen

Frauderisico's en integriteit, corruptie en non-compliance

Wij verzamelen informatie in verband met fraude en andere zaken ter ondersteuning van onze controlestrategie en de uitvoering van onze controlewerkzaamheden. Tijdens onze komende bijeenkomst willen wij graag de volgende onderwerpen met u bespreken om een beter begrip te krijgen van de kwesties die u relevant acht voor onze controle, waaronder:

- ▶ uw opvattingen over de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude, corruptie en non-compliance met wet- en regelgeving, met inbegrip van het risico dat het management beheersingsmaatregelen terzijde stelt;
- ▶ uw kennis van eventuele werkelijke, vermeende of vermoedelijke fraude, corruptie en non-compliance met wet- en regelgeving;
- ▶ hoe u toezicht houdt op de wijze waarop frauderisico's, corruptierisico's en non-compliance risico's met wet- en regelgeving door de provincie worden ingeschat, en op de inrichting van beheersingsmaatregelen om deze risico's aan te pakken;
- ▶ uw kennis van andere kwesties die u relevant acht voor de controle, waaronder, maar niet uitsluitend, feitelijke dan wel mogelijke overtredingen van wet- of regelgeving.

Wanneer wij frauderisico's, corruptierisico's en non-compliance risico's constateren, waaronder ook het risico van management override, voeren wij controlewerkzaamheden uit om deze risico's te onderzoeken. Naast de specifieke antwoorden met betrekking tot deze risico's controleren wij ook journaalposten en boekhoudkundige schattingen op beïnvloeding door het management en evalueren wij de zakelijke motieven voor belangrijke ongebruikelijke transacties, zoals vereist door onze beroepsnormen.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Scope van de opdracht

Story of the audit

Controleaanpak

Frauderisico's en integriteit

IT audit

Materialiteit

Jaarverslag

Bijlagen

IT audit: Aanpak

IT audit aanpak

- ▶ Als onderdeel van onze geïntegreerde controleaanpak voeren wij werkzaamheden uit om inzicht te krijgen in het gebruik van IT door de provincie als onderdeel van de bedrijfsvoeringsprocessen, inclusief eventuele risico's met betrekking tot IT-systemen. Afhankelijk van onze controleaanpak moeten wij een beter begrip en evaluatie krijgen van alle componenten van de interne beheersing. Een beoordeling van de vraag of het informatiesysteem van de provincie (dat wil zeggen significante categorieën transacties, het proces van afsluiting van de jaarrekening en belangrijke informatievervalsingsprocessen) de opstelling van de jaarrekening van de provincie in overeenstemming met het toepasselijke stelsel van financiële verslaggeving naar behoren ondersteunt, zal ook vereist zijn.
- ▶ Het begrijpen en evalueren van de controleomgeving om het beheer van IT te adresseren, met een focus op IT-toepassingen die financiële rapportage ondersteunen
- ▶ Inzicht in de manier waarop het risicobeoordelingsproces en het monitoringproces van de provincie risico's met betrekking tot IT-aanpakken, inclusief de toepassing van nieuwe technologische oplossingen.
- ▶ Op basis van ons begrip en onze evaluaties zullen wij ook moeten bepalen of er controletekortkomingen zijn vastgesteld in een van de componenten. De gevolgen van deze evaluaties voor de identificatie en beoordeling van risico's op afwijkingen van materieel belang op het niveau van de financiële overzichten zullen ook worden verduidelijkt.

Scope werkzaamheden

Wij voeren de onderstaande werkzaamheden uit als onderdeel van de IT audit:

- ▶ Houden van interviews met sleutelfunctionarissen om de relevante IT-processen en daarbij behorende IT General Controls (ITGC's) in kaart te brengen.
- ▶ Toetsen van relevante ITGC's in opzet en bestaan voor de applicaties in scope.
- ▶ Uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden op specifieke IT-risico's.
- ▶ Beoordelen relevante interne rapportages.
- ▶ Rapporteren aan management, het college van Gedeputeerde en Provinciale Staten van de resultaten in de managementletter/boardletter en het accountantsverslag.

Aandachtgebieden

- ▶ Functionaliteit en inrichting van de voor de jaarrekening belangrijkste IT-applicaties. Dit betreft onder andere Unit4Financials, YouForce, HR Core, LIAS, Topdesk, Edocs en de bankapplicaties.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Scope van de opdracht

Story of the audit

Controleaanpak

Frauderisico's en integriteit

IT audit

Materialiteit

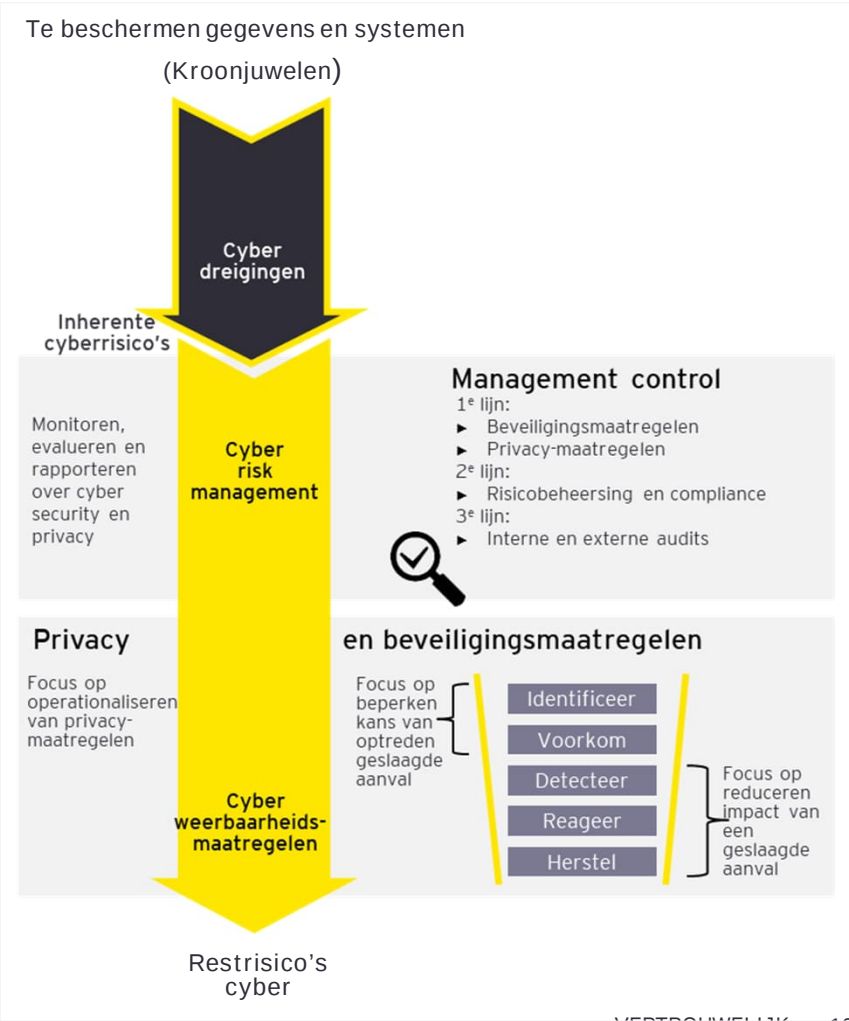
Jaarverslag

Bijlagen

IT audit: Impact van cyberrisico's op de jaarrekeningcontrole

Als gevolg van een toenemend cyberdreigingslandschap, en de potentiële impact hiervan, worden cyberrisico's betreffende zowel security als privacy steeds relevanter voor organisaties en daarmee ook voor onze jaarrekeningcontrole. Als onderdeel van onze controle voeren wij werkzaamheden uit om deze cyberrisico's te identificeren, evenals de maatregelen om te komen tot het gewenste restrisico ten aanzien van cyber. Het gaat hierbij om de afweging in het kader van de jaarrekeningcontrole.

1. Interviews met sleutelfuncties om inzicht te krijgen in inherente cyberrisico's betreffende security en privacy, het onderzoeken van interne rapportages om inzicht te krijgen in cybersecurity- en privacymaatregelen en het restrisico ten aanzien van cyberdreigingen, welke kunnen resulteren in een jaarrekeningrisico. Denk hierbij aan de transparantie in de programmaverantwoording en mogelijke voorzieningen.
2. Het gebruikmaken van de interne monitoring, evaluatie en rapportage van effectiviteit van security- en privacymaatregelen en, waar noodzakelijk, uitvoeren van aanvullende werkzaamheden (denk hierbij aan workshops om de volwassenheid van cybersecuritymaatregelen in te schatten, penetratietesten, en gedetailleerde analyses van onderkende (pogingen tot) privacy- en beveiligingsincidenten, alsmede de opvolging hiervan).
3. De uitkomsten van deze analyses rapporteren wij aan u als onderdeel van onze management- en boardletter en accountantsverslag. Wij beoordelen of de informatie, ten aanzien van cybersecurity, zoals opgenomen in het jaarverslag, geen tegenstrijdige informatie bevat ten opzichte van de cyber restrisico's.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Scope van de opdracht

Story of the audit

Controleaanpak

Frauderisico's en integriteit

IT audit

Materialiteit

Jaarverslag

Bijlagen

Materialiteit

Onze controle is gericht op het ontdekken van materiële fouten in de financiële verantwoording. Bij een goedkeurende controleverklaring concluderen wij dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft. Wij hebben dan een redelijke mate van zekerheid dat de jaarrekening geen materiële fouten bevat.

€ 2,65 miljoen

Planningsmaterialiteit, de maximale uitvoeringsmaterialiteit

Materialiteit is het bedrag waarboven afwijkingen invloed kunnen hebben op de (economische) beslissingen die gebruikers nemen op basis van uw jaarrekening. Wij zullen een verwachte materialiteit hanteren van € 2.650.000. Dit bedrag is gebaseerd op 1% van de begrote totale lasten na mutaties in de reserves. Wij hebben de 1% van de totale lasten als grondslag genomen, omdat op grond van artikel 2 lid 1 van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) de goedkeuringstolerantie voor de oordeelsvorming over de jaarrekening gesteld dient te worden op 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves.

€ 1,325 miljoen

Uitvoeringsmaterialiteit

De uitvoeringsmaterialiteit is afgeleid van de planningsmaterialiteit. De uitvoeringsmaterialiteit hanteren wij bij de planning van onze werkzaamheden en stellen wij op 50% van de planningsmaterialiteit om een veiligheidsmarge in te bouwen. Deze marge wordt gebruikt om de kans dat het totaal van niet-gecorrigeerde en niet-ontdekte afwijkingen de planningsmaterialiteit overschrijdt tot een zo laag mogelijk niveau terug te brengen.

€ 132.500

Rapporteringsgrens

Wij rapporteren alle geconstateerde fouten groter dan dit bedrag aan u.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Scope van de opdracht

Story of the audit

Jaarverslag

Bijlagen

Jaarverslag (programmaverantwoording, de paragrafen en overige informatie)

Welke informatie?

Jaarverslag, bestaande uit de
programmaverantwoording, de
paragrafen en overige informatie

Onze rol en verantwoordelijkheid

In het kader van onze controle van de jaarrekening is het onze taak om na te gaan of het jaarverslag voldoet aan de voorschriften in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Ook is het onze taak na te gaan of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening en of het jaarverslag met de in het licht van de tijdens het onderzoek van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent de provincie en haar omgeving, geen materiële onjuistheden bevat.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Bijlagen

Teaming

Onafhankelijkheid

Soft controls

Overige ontwikkelingen

Planning en communicatie

Bijlagen

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Bijlagen

Teaming

Onafhankelijkheid

Soft controls

Overige ontwikkelingen

Planning en communicatie

Bijlage: Teaming

Wij hebben de samenstelling van ons controleteam aangepast aan uw organisatie. Onderstaande personen zijn betrokken bij de controle.

Leon de Vries Eindverantwoordelijk Accountant	Fabian Breukers Senior Manager IT audit	Esther van den Heuvel Manager
Eindverantwoordelijk accountant en sparringpartner voor PS en GS	Sparringpartner op het gebied van IT en verantwoordelijk voor de IT audit.	Verantwoordelijk voor de dagelijkse aansturing van onze volledig datagedreven controle.

Inschakeling van specialisten

Wij zullen bij de uitvoering van onze controle – zo nodig – gebruikmaken van de volgende specialisten in ons controleteam:

- ▶ HVG Law voor vraagstukken omtrent (rechtmatigheid van) aanbestedingen en staatssteun.
- ▶ EY PAS (People Advisory Services) voor vraagstukken omtrent de juiste en volledige toelichting van de WNT.

Interne consultaties

- ▶ Daarnaast zullen wij zo nodig intern advies vragen bij complexe vraagstukken, denk aan vraagstukken op het gebied van accounting, fraude, WNT, et cetera.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Bijlagen

Teaming

Onafhankelijkheid

Soft controls

Overige ontwikkelingen

Planning en communicatie

Bijlage: Onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid is één van de fundamenteën van het accountantsberoep. Dit betreft zowel onafhankelijkheid op het niveau van de organisatie, onafhankelijkheid op het niveau van de persoon als onafhankelijkheid op het niveau van de opdracht. EY heeft hiertoe intern beleidsregels opgesteld om te borgen dat wordt voldaan aan de eisen ten aanzien van onafhankelijkheid, objectiviteit en integriteit. Om de praktijk te ondersteunen bij het naleven van de onafhankelijkheidsregels zijn diverse Global systemen en processen ontwikkeld op het gebied van:

- ▶ registratie van cliëntstructuren;
- ▶ registratie van de persoonlijke beleggingen van alle partners en professionals;
- ▶ registratie van zakelijke relaties;
- ▶ registratie van de acceptatie van cliënten en opdrachten.

Opdrachtacceptatie/continuering

Conform de daarvoor geldende wettelijke regels hebben wij bij het uitvoeren van onze cliënt- en acceptatieprocedures met betrekking tot het continueren van onze opdracht tot wettelijke controle van de jaarrekening wederom de mogelijke onafhankelijkheidsbedreigingen geëvalueerd waaronder in ieder geval begrepen:

- ▶ Financiële belangen
- ▶ Samenloop van dienstverlening
- ▶ Langdurige betrokkenheid
- ▶ Giften
- ▶ Zakelijke relaties
- ▶ Werkrelaties

Indien bedreigingen zijn geconstateerd, worden maatregelen getroffen om de bedreiging weg te nemen. Hiervan is tot en met heden geen sprake.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Bijlagen

Teaming

Onafhankelijkheid

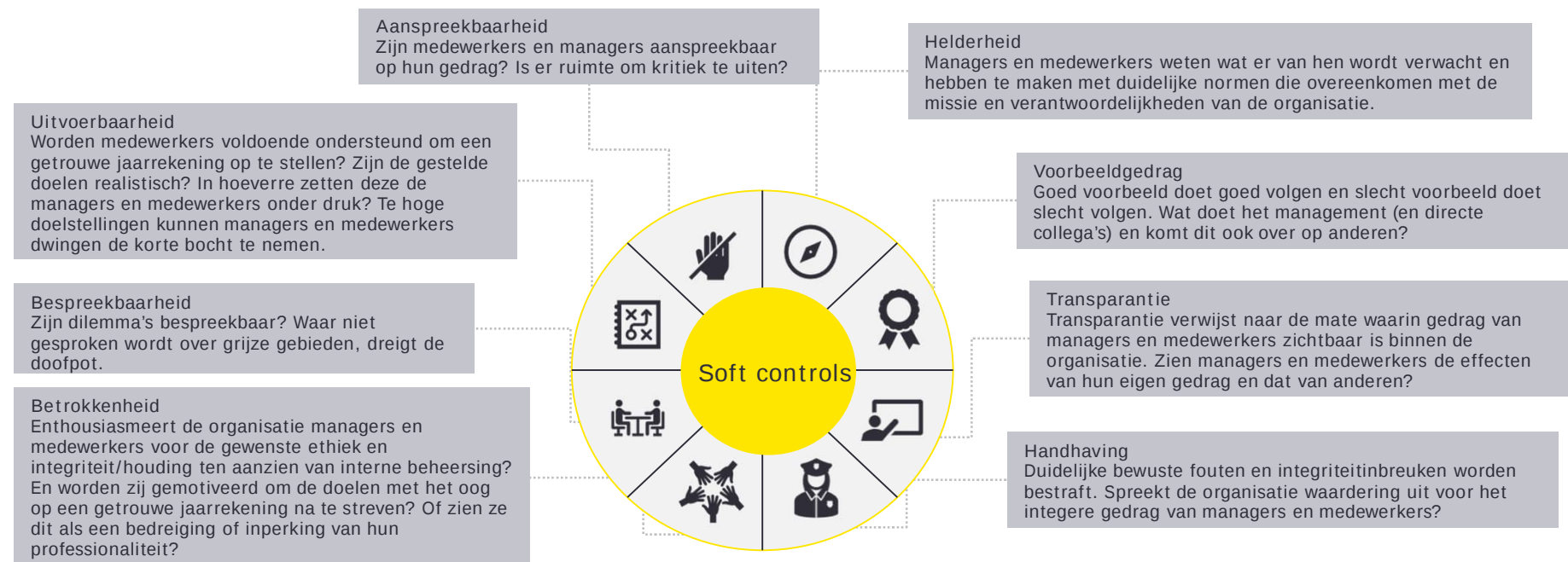
Soft controls

Overige ontwikkelingen

Planning en communicatie

Bijlage: Soft controls

Begin 2022 is NBA-handreiking 1148, “Het verkrijgen van inzicht in soft controls in het kader van de jaarrekeningcontrole” definitief geworden. De Handreiking schrijft voor dat wij in het kader van onze risicoanalyse specifiekere aandacht besteden aan cultuur- en gedragselementen ofwel soft controls die de werking van hard controls beïnvloeden en daarmee ook het inherente risico c.q. het interne beheersingsrisico rondom de jaarrekening. Wij onderscheiden de volgende soft controls:

In het kader van de controle 2023 identificeren wij feiten en omstandigheden die wijzen op of bijdragen aan sterkere of zwakkere soft controls. Bijvoorbeeld: een duidelijke Gedragscode die intern bekend is, versterkt de soft control Helderheid; als er geen Gedragscode is of niemand kent deze, dan doet dit afbreuk aan de helderheid van het gewenste gedrag. Dit identificeren gebeurt tijdens de gesprekken en uitvoering van de controlewerkzaamheden. Bijv. bij het doorvragen naar niet functionerende hard controls ("waarom is deze beheersingsmaatregel niet toegepast? Wist de verantwoordelijke het niet, kan deze het niet of wil deze het niet?"). Onze observaties met betrekking tot de soft controls evalueren wij voor onze eigen risicoanalyse en waar van toepassing zullen wij hierover aan u rapporteren in de managementletter c.q. het accountantsverslag.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Bijlagen

Teaming

Onafhankelijkheid

Soft controls

Overige ontwikkelingen

Planning en communicatie

Bijlage: Overige ontwikkelingen: De keten van verslaggeving en het publiek belang

In onze eerdere communicatie hebben wij reeds stilgestaan bij de maatschappelijke ontwikkelingen op het gebied van accountancy en verslaggeving.

De maatschappelijke verwachtingen van accountants en bedrijven blijven veranderen en toenemen. Er is vraag naar meer transparantie en betere risicobeheersing, specifiek ten aanzien van onderwerpen als fraude, continuïteit en ESG. In toenemende mate is er het besef dat betrouwbare en relevante verslaggeving tot stand komt in een keten, waarin ook de governance van organisaties een zeer belangrijke rol speelt. Het voorgaande blijkt mede uit de eind 2022 herziene NL Corporate Governance Code en de herziene NBA Handreiking 1118 (Het optreden van de externe accountant in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders) die voor boekjaar 2023 effectief wordt. Van het college en Provinciale Staten wordt verwacht dat zij hun verantwoordelijkheid nemen. Het belang van een proactieve houding kunnen wij niet genoeg benadrukken. Organisaties die hier serieus mee aan de slag gaan worden daar door stakeholders voor beloond.

De Kwartiermakers Toekomst Accountancysector ronden eind 2023 hun opdracht af en vanuit het ministerie van Financiën wordt een herzien voorstel voor de “Wet Toekomst Accountancy-sector” verwacht.

Belangrijke lopende ontwikkelingen zijn als volgt:

- ▶ In een overleg tussen onder andere vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, de overheid, aandeelhouders en accountants wordt gewerkt aan een concrete invulling van een “Verklaring Omtrent Risicobeheersing” (VOR, ook wel in control statement genoemd).
- ▶ Accountantskantoren worden mogelijk verplicht publiekelijk Audit Quality Indicators te rapporteren, die organisaties moeten helpen bij het kiezen en beoordelen van een accountant.

Binnen EY blijven wij onverminderd inzetten op hoogwaardige controles, met toegevoegde waarde. Wij sturen reeds op diverse indicatoren die ons helpen kwaliteit te borgen en verbeteren. Wij focussen ook op het optimaal opleiden, faciliteren en inzetten van onze mensen en streven continu naar innovatie.

Wij blijven de ontwikkelingen volgen en zullen u ook in de toekomst blijven informeren over de impact daarvan.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Bijlagen

Teaming

Onafhankelijkheid

Soft controls

Overige ontwikkelingen

Planning en communicatie

Bijlage: Planning en communicatie

Hieronder vindt u een schematische weergave van onze planning en communicatiemomenten die wij met uw organisatie hebben afgestemd. Daarbij hebben wij de verschillende controlemomenten aangegeven en tot welk product/rapportage dit leidt. Vanzelfsprekend vindt bij onze concept rapportages hoor- en wederhoor plaats om de feitelijkheid te borgen.

